

Účetnictví u malých a středních podniků

Účetnictví

- Písemné zaznamenávání informací .....
- Systém informací o stavu majetku (aktivech), zdrojů jeho krytí (pasivech) a změnách, které nastaly v průběhu období
- ..... účetnictví je podávat věrný a poctivý obraz o stavu majetku, závazků a jiných dluhů, vlastním kapitálu a finanční situaci účetní jednotky, tak aby bylo možné učinit ekonomická rozhodnutí

Funkce účetnictví

- Poskytuje **informace pro samotnou účetní jednotku** a pro další subjekty, se kterými účetní jednotka vstupuje do vztahu
  - banky,
  - dodavatelé
  - odběratelé
- .....
- Kontrolní funkce
- Daňová funkce

Právní rámec účetnictví

- ..... Sb., o **účetnictví**, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška** ...., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- České účetní standardy** pro podnikatele (standardy č. 001 – 023)

Účetnictví vedou .....

- Právnícké osoby
- Zahraniční právnícké osoby a jednotky
- Fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku (ORÚ)
- Fyzické osoby, jejichž obrat za předcházející kalendářní rok přesáhl částku .....
- Ostatní fyzické osoby – na základě svého dobrovolného rozhodnutí

Osoby zapsané v OR

- Fyzická osoba
  - Obrat za 2 předcházející období > 120 mil. Kč
  - Dobrovolný zápis
- Právnícká osoba (a. s., s. r. o.)

Osoby nezapsané v OR

- Fyzická osoba
  - Obrat za 2 předcházející období < 120 mil. Kč
  - Nerozhodli se zapsat dobrovolně do OR

Příklad 1 – Účetnictví x daňová evidence

Paní Anežka je OSVČ. Podniká od roku 2010 v Mariánských Lázních, kde se zabývá výrobou koláčů a jiného domácího pečiva. Za rok 2024 měla obrat podle zákona o DPH **26 000 000** Kč. Určete, od kdy se paní Anežka stane účetní jednotkou a od kdy povede účetnictví. Předpokládejte, že v letech 2010-2024 vede daňovou evidenci.

Příklad 2 – Účetnictví x daňová evidence

Paní Dana (OSVČ) je majitelkou úspěšného kadeřnického salónu v Plané u Mariánských Lázní. Podnikatelskou činnost zahájila v roce 2005 a po celou dobu vede daňovou evidenci. Za rok 2024 dosáhla obratu podle zákona o DPH 25 100 000 Kč. Určete, zda musí vést účetnictví a také rok, kdy by mohla zpět vést daňovou evidenci (předpokládejte, že v roce 2025 a dalších nebyl obrat 25 000 000 Kč překročen).

Příklad 3 – Účetnictví x daňová evidence

Pečárna, s.r.o. zahájila v roce 2025 své podnikání. Za rok 2025 vykázala obrat 11 000 000 Kč. Určete, zda musí vést účetnictví nebo může vést daňovou evidenci.

Kategorizace ÚJ

- 4 kategorie – dle bilanční sumy, čistého obratu, průměrného počtu pracovníků (§ 1b)
- ..... účetní jednotka
- ..... účetní jednotka
- ..... účetní jednotka
- ..... účetní jednotka

Mikro ÚJ

- Nemusí:
- sestavovat přehled o peněžních tocích a o změnách vlastního kapitálu (§ 18/2)
- sestavit rozvahu v plném rozsahu, není-li povinný audit (§ 18/4)
- zveřejnit výkaz zisku a ztráty (§ 21a/9), není-li povinný audit
- přeceňovat majetek a závazky reálnou hodnotou (§ 27/7)
- Dle zákona o účetnictví není povinný audit účetní závěrky (§ 20/1)

Malá ÚJ

- Nemusí:
- sestavovat přehled o peněžních tocích a o změnách vlastního kapitálu (§ 18/2)
- sestavit rozvahu v plném rozsahu (§ 18/4), vazba na § 20/1
- zveřejnit výkaz zisku a ztráty (§ 21/a/9), vazba na § 20/1

Střední ÚJ

- Musí:
- sestavovat přehled o peněžních tocích a o změnách vlastního kapitálu (§ 18/2)
- sestavit rozvahu a výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu (§ 18/4)
- sestavit výroční zprávu (§ 21/1)
- zveřejnit výkaz zisku a ztráty (§ 21a/9)
- ověřit účetní závěrku auditorem (§ 20/1)

Velká ÚJ

- obdobné povinnosti jako střední účetní jednotky
- Subjekt veřejného zájmu, vybraná účetní jednotka – vždy velkou účetní jednotkou (§ 1/b/5)

Příklad 4 – Kategorizace ÚJ

Určete, do jaké kategorie spadá účetní jednotka v letech 2026-2027. Předpokládejte účetní období kalendářní rok.

Stav k	Aktiva celkem	Obrat	Počet z-ců
31.12.2024	80	125	35
31.12.2025	126	221	46
31.12.2026	125	222	46
31.12.2027	122	225	48

Příklad 5 – Kategorizace ÚJ

Určete, do jaké kategorie spadá účetní jednotka v letech 2024-2025. Předpokládejte účetní období kalendářní rok.

Stav k	Aktiva celkem	Obrat	Počet z-ců
31.12.2024	510	1050	251
31.12.2025	498	950	248
31.12.2026	490	940	241
31.12.2027	488	940	242

Daňová evidence

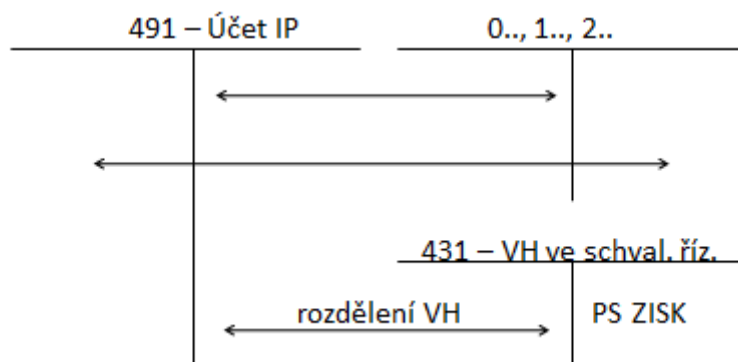
- .....
- daňová evidence zajišťuje zjištění základu daně z příjmů a obsahuje údaje o příjmech a výdajích v členění potřebném pro zjištění základu daně, majetku a závazků
- princip daňové evidence spočívá v oddělené evidenci o peněžním hospodaření (evidence příjmů a výdajů např. v peněžním deníku) od evidence majetku a závazků (např. v pomocných knihách nebo na inventárních kartách)

- evidence příjmů a výdajů – .....
- kniha pohledávek a závazků
- různé .....

  - kniha (karta) dlouhodobého nehmotného majetku
  - kniha (karta) dlouhodobého hmotného majetku
  - kniha (karta) zásob

- ostatní záznamy
  - mzdová agenda – .....
  - karty zákonných rezerv dle zvláštního právního předpisu
  - karty časového rozlišení výdajů
  - knihy evidence mezd

Účet individuálního podnikatele

- Individuálním podnikatelem se rozumí ..... osoba, která je zapsaná do obchodního rejstříku a je účetní jednotkou.
- ..... – souhrnný účet pro vykazování vlastního kapitálu u individuálního podnikatele.

Účetnictví x daňová evidence

Účetnictví	Daňová evidence
Knihy <ul style="list-style-type: none"> - deník - hlavní kniha - kniha analytických účtů 	Knihy <ul style="list-style-type: none"> - evidence příjmů a výdajů - evidence majetku a závazků
VH se upravuje mimoúčetně na daňový základ	ZD se upravuje o uzávěrkové úpravy příjmů a výdajů v příloze daňového přiznání
Časově se rozlišují náklady a výnosy	
Zaplacené zálohy na zboží, materiál neovlivní VH (účtují se do 0, 1, 3), u zaplacených záloh je možno nárokovat odpočet DPH	Zaplacené zálohy snižují základ daně, o DPH se u záloh neúčtuje

Zahájení podnikatelské činnosti (založení x vznik) – OSVČ, PO

OSVČ

- .....
- Registrace – finanční úřad – k dani z příjmů FO (do 1...dnů od dne zahájení činnosti)
- ..... (do 8 dnů od dne zahájení činnosti)
- Okresní správa sociálního zabezpečení (do 8 dnů od dne zahájení činnosti)

- Jednotný registrační formulář

Příklad 1

Soukromý podnikatel (OSVČ – stavební práce) je účetní jednotkou a jeho vklad do podnikání je 650 000,- Kč. Jeho vklady jsou rozloženy takto:

- počítač 40 000 Kč
- software 15 000 Kč
- materiál 200 000 Kč
- míchačka 150 000 Kč
- motorová pila 35 000 Kč
- vklad na BÚ 210 000 Kč

Sestavte zahajovací rozvahu individuálního podnikatele k datu vzniku, tj. 1. 5. 2026.

Obchodní korporace

- Obchodní společnosti
  - Osobní
    - .....
    - .....
  - Kapitálové
    - Společnost s ručením omezeným
    - Akciová společnost
- Družstva

Právní úprava

- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (obchodních společnostech a družstvech)
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Založení obchodní korporace

- ..... Zákona o obchodních korporacích
- Založení** - společenskou smlouvou (dva a více zakladatelů) nebo zakladatelskou listinou (jeden zakladatel)
- Vznik** – zápis do obchodního rejstříku, od tohoto data se vede účetnictví.
- Návrh na zápis do OR – do 6 měsíců od dne založení společnosti, není-li určeno jinak

Vklad

- .....
- Nepeněžitý vklad – zásoby, dlouhodobý majetek, pohledávky

Příklad 2 – Založení x vznik společnosti

Sestavte rozvahu společnosti Frozen, s.r.o.. jejíž základní kapitál je 2 500 000 Kč (kapitál je tvořen pouze peněžitými vklady). Frozen, a.s. vznikla na základě společenské smlouvy 1.1.2026. Do data zápisu do obchodního rejstříku (1.4.2026) bylo splaceno 75 % vkladu.

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka

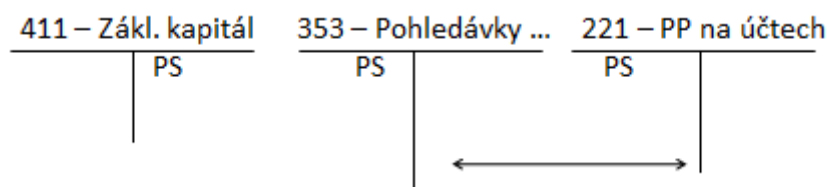
Určete, od kdy společnost Frozen, a.s. vede účetnictví a otevřete účty hlavní knihy.

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	Otevření účtu pohledávek za upsaný ZK			
2.	Otevření účtu peněžních prostředků			
3.	Otevření účtu pro základní kapitál			

Jak velký bude čistý obchodní majetek?

- Před vznikem obchodní .....
- Splácení peněžitých vkladů
  - s.r.o. – před zápisem do OR – nejméně **30 %** každého peněžitého vkladu (§ 148 ZOK)
  - a.s. – nejpozději do podání návrhu na zápis do OR – alespoň **30 %** jmenovité nebo účetní hodnoty akcií (§ 253 ZOK)
- Doplacení zbývajících upsaných vkladů
  - s.r.o. - nejpozději ..... od vzniku (§ 150 ZOK)
  - a.s – do ..... od vzniku společnosti (§ 344 ZOK)

Účtování:

Příklad 3 – Úhrada základního kapitálu peněžítým vkladem

Frozen, a.s. vykázala ke svému vniku pohledávku na účtu 353 – Pohledávky za uspaný základní kapitál ve výši 625 000 Kč. Tato pohledávka byla uhrazena na bankovní účet. Zaúčtujte a doplňte chybějící částky.

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	VBÚ – úhrada peněžitého vkladu	400 000		
2.	VBÚ – úhrada peněžitého vkladu			

Do kdy by musela tato pohledávka nejpozději uhrazena?

Jak by se změnila odpověď, pokud by se jednalo o společnost s ručením omezeným?

Jak by o účetních případech 1 a 2 účtovali vkladatelé (předpokládejte, že jejich podíl na hlasovacích právech je nižší než 20 %)?

Nepeněžitě vklady

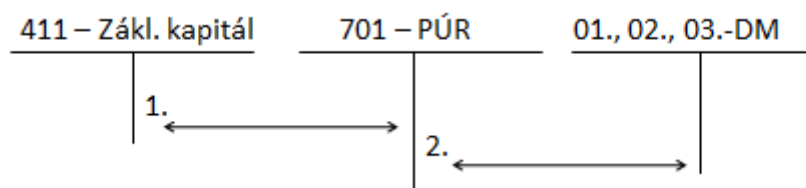
- Před zápisem do obchodního rejstříku musí být ..... splaceny
- Hodnotu ..... určuje znalecký posudek
- Mezi nepeněžitě vklady patří:
  - .....
  - Zásoby
  - Pohledávky
  - Cenné papíry

Nabývací cena podílu

- Ocenění podílu pro účely daně z příjmů
- Hodnota nepeněžitě nebo peněžitého vkladu člena obchodní korporace

A. Vklad dlouhodobého majetku

- ..... vkladu zúčtuje příjem vkladu v ocenění dle znalce
- ..... vkladu – nabývá aktivum
- Splácení vkladu – předáním správcí vkladu
- ..... majetku – znalecký posudek, účetní odpisy dle rozhodnutí příjemce vkladu, daňové odpisy – pokračuje, tak jak započal vlastník

Příklad 4 – Nepeněžitý vklad – dlouhodobý majetek

Pan Jakub vložil do společnosti FRUIT, s.r.o.

- Stroj na výrobu ovocného džusu, pořizovací cena 65 000 Kč, zůstatková cena 45 000 Kč
- Osobní automobil, pořizovací cena 180 000 Kč, zůstatková cena 120 000 Kč
- Peněžitý vklad 100 000 Kč (byl splacen ihned v plné výši)

Paní Jana vložila do společnosti FRUIT, s.r.o.

- Budovu, pořizovací cena 400 000 Kč, zůstatková cena 300 000 Kč
- Pozemek, pořizovací cena 100 000 Kč (byl splacen ihned v plné výši)
- Peněžitý vklad 35 000 Kč.

Základní kapitál je tvořen souhrnem hodnoty peněžitých a nepeněžitých vkladů ve výši 750 000 Kč (nepeněžitě vklady byly znalecky oceněny). Zaúčtujte výše uvedené z pohledu společnosti.

Účtování ke dni vzniku (u společnosti)

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	ID – vklad stroje (znalecké ocenění)	45 000		
2.	ID – vklad osobního automobilu (znalecké ocenění)	120 000		
3.	VBÚ – peněžitý vklad	100 000		
4.	ID – vklad budovy (znalecké ocenění)	340 000		
5.	ID – vklad pozemku (znalecké ocenění)	110 000		
6.	VBÚ – peněžitý vklad	35 000		
7.	ID – upsaný základní kapitál	750 000		

B. Vklad zásob

- ..... = materiál, vlastní výroba, zboží
- Příjemce – znalecké ocenění x daňová uznatelnost jen do výše zůstatkové ceny u vkladatele

C. Vklad pohledávek

- Vkladatel vkládá ve ....., příjemce vkladu zaúčtuje pohledávku ve znalecké hodnotě